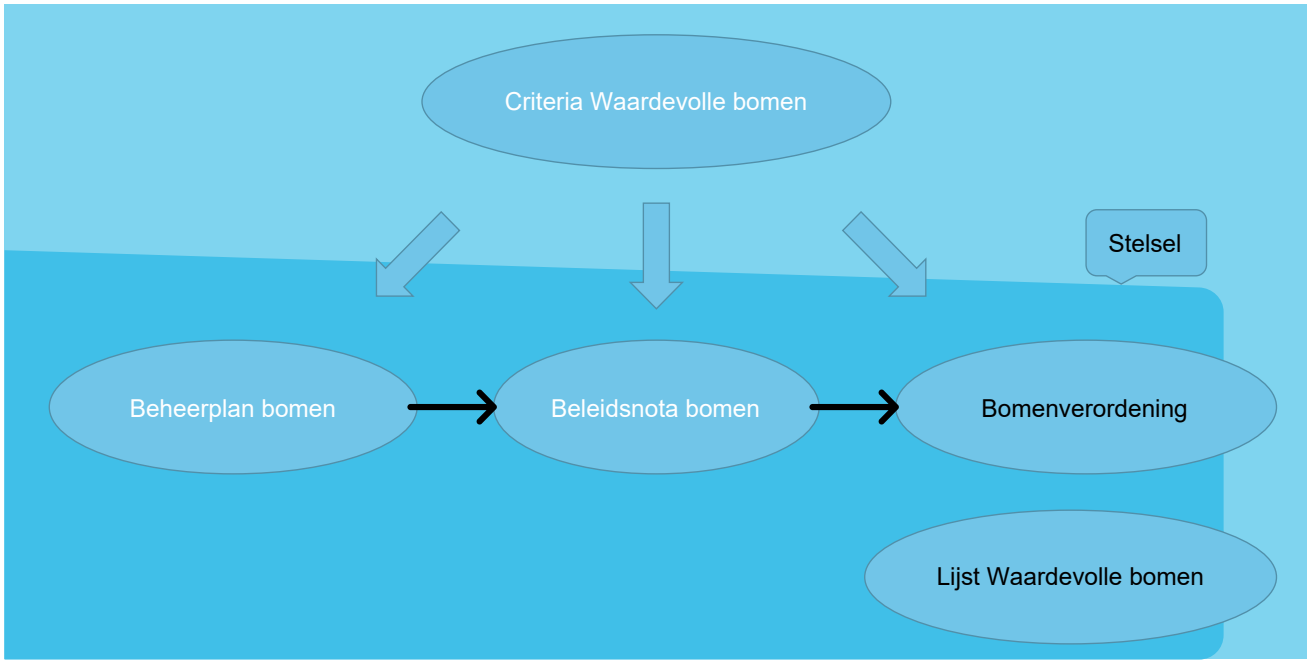
Notitie bij Bomenverordening gemeente Krimpenerwaard 2023

Januari 2022

Doc. 755707 / 757256

1. Inleiding

De aanleiding voor het opstellen van deze notitie is de wens om een nieuwe bomenverordening vast te stellen. Deze notitie komt voort uit het Beheerplan bomen, zoals in januari 2022 aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders. Deze notitie is enig beleidskader bij de nieuwe bomenverordening. De gemeenschappelijke factor tussen het Beheerplan bomen, deze notitie en de nieuwe bomenverordening is de voorgestelde set Criteria Waardevolle bomen en puntenscores. Zie figuur.

gemeente Krimpenerwaard

2. Het belang van bomen

Bomen zijn van groot belang voor de aankleding van de leefomgeving. Bomen zijn niet alleen mooi om te zien, maar zijn ook bepalend voor de identiteit, sfeer en belevingswaarde van de omgeving. De groene structuur in straten en parken zorgt voor leefbaarheid, in diverse opzichten.
Onze gemeente heeft 21.269 bomen in eigendom, beheer en onderhoud (peildatum juni 2021).
Op 14 juli 2021 nam de raad een besluit in het kader van 10% Meer bomen in en nabij de kernen.

Bomen dragen bij aan klimaatadaptatie, het klimaatbestendig maken van onze gemeente. Door fijnstofopname is de luchtkwaliteit rondom bomen beter. Bomen geven verkoeling door schaduwwerking, verlagen in bebouwd gebied het hitte-eiland-effect. Bomen houden regenwater vast in de kroon en op de stam; een deel van het water verdampt en een deel wordt vertraagd afgevoerd. Bomen dragen bij aan de waterberging door de vochtopname van wortels. Het regenwater wordt gemakkelijker door de bodem verwerkt.

Bomen dragen bij aan het behouden en verbeteren van de biodiversiteit, het versterken van de veerkracht van het ecosysteem. Veel bomen vormen een op zichzelf staand ecosysteem, waar insecten, vogels en andere fauna op af komen. Bomen bieden leefruimte en voedsel aan tal van organismen zoals korstmossen en schimmels.

Onze gemeente werkt aan de uitbreiding van het bomenbestand

3. Wettelijke verplichting

Het Burgerlijk wetboek beschrijft de zorgplicht. Een gemeente moet voorkomen dat schades optreden die voorkomen hadden kunnen worden. Door tijdig uitgevoerde controles en het uitvoeren van onderhoud aan bomen kan een eventuele schuldaansprakelijkheid zoveel mogelijk worden weerlegd.
Het beschikken over een bomenverordening is geen wettelijke verplichting. Toch wordt zo'n verordening over het algemeen wel wenselijk geacht, gezien het belang dat aan bomen wordt gehecht, en de voorbeeldfunctie van overheden.

Een bomenverordening wordt over het algemeen wenselijk geacht

4. De indeling in groepen van bomen

Het Beheerplan bomen voorziet erin dat onze gemeente gericht werkt aan het beschermen van bomen en het verbeteren van de kwaliteit van het bomenbestand. We onderscheiden vier groepen van bomen:

Groep 1 Bomen op de Lijst waardevolle bomen
De uitwerking van deze groep bomen is gegeven in hoofdstuk 5 van deze notitie.
We gaan werken met een set Criteria Waardevolle bomen en puntenscores.
De Monumentale bomen (volgens de landelijke lijst van de Bomenstichting) en de Gedenkbomen in onze gemeente worden ook op deze lijst opgenomen.

Groep 2 Bomen in hoofdstructuren
Hoofdstructuren worden gedefinieerd als *lijnvormige boomstructuren die (van oudsher) belangrijke wegen, watergangen of stadswallen volgen en die als geheel zo lang mogelijk in stand worden gehouden.* De structuren vormen de dragers van het bomenbestand. Zo nodig wordt extra geïnvesteerd voor het inboeten van een boom en een betere groeiplaats.
Bij civiele reconstructies zijn deze bomen leidend; het ontwerp wordt aangepast aan de hoofdstructuur.

Groep 3 Bomen in groengebieden
De groengebieden worden gedefinieerd als *robuuste vlakvormige groenelementen zoals parken en begraafplaatsen die belangrijke groene gebieden van de gemeente vormen. De gebieden kunnen in principe oneindig in stand worden gehouden.* Zo nodig wordt extra geïnvesteerd voor het inboeten van een boom en een betere groeiplaats. Het gewenste eindbeeld is diversiteit.

Groep 4 Basisbomen
De basisbomen worden gedefinieerd als *bomen die niet voorkomen op de Lijst Waardevolle bomen en niet vallen binnen een hoofdstructuur of groengebied.* Dit zijn veelal bomen in de woonwijk, in woonstraten en hofjes. Bij civiele reconstructies worden de bomen zo veel mogelijk behouden en wordt bekeken of het ontwerp aangepast kan worden. In sommige gevallen kan een 'tweede leven' worden overwogen (de boom tijdig los zetten en verplaatsen naar een nieuwe standplaats). Voor elke te verwijderen boom vindt herplant plaats, niet noodzakelijkerwijs in hetzelfde project. Elke boom telt.

Onze gemeente werkt gericht aan het beschermen van bomen en het verbeteren van de kwaliteit van het bestand

5. Naar een nieuwe bomenverordening

De Bomenverordening Gemeente Krimpenerwaard 2016 is de bestaande verordening (raadsbesluit van 29 maart 2016). Hiermee werden de verordeningen uit de voormalige gemeentes opnieuw vastgesteld. Er zijn lijsten van waardevolle bomen in het werkgebied van Bergambacht, Schoonhoven en Vlist. Er zijn uiteenlopende criteria in het gebied van Nederlek en Ouderkerk aan den IJssel. Het is een moeilijke verordening om mee te werken. De wens is om het stelsel te versimpelen en eenduidig en uniform te maken binnen onze gemeente.

5.1 Criteria Waardevolle bomen

Het voorstel is om te gaan werken met heldere criteria en puntenscores voor het selecteren van de meest waardevolle bomen. Zie de tabel op de laatste pagina van deze notitie. Hiermee wordt de Lijst waardevolle bomen opgesteld. De bomen op deze lijst krijgen de hoogste graad van bescherming (door het stelsel van de nieuwe bomenverordening en de Lijst waardevolle bomen). Voor het kappen van een boom of bomen op deze lijst is een omgevingsvergunning vereist.

Het ontwerp voor de Criteria Waardevolle bomen is gepresenteerd in de commissie Beeldvorming SBBV van 13 november 2021. De twaalf onderscheiden criteria met puntenscores zijn gegeven in eerder genoemde tabel. Indien een boom vijftig punten of meer scoort, dan komt deze in aanmerking om op de Lijst Waardevolle bomen te plaatsen.

5.2 Doen particuliere bomen mee?

In de presentatie van 13 november 2021 is de vraag aan de orde gesteld of particuliere bomen meedoen voor de Lijst Waardevolle bomen? De vraag werd gesteld in het kader van de naderende Omgevingswet en denkend aan termen als: deregulering, minder regels, meer mogelijk maken, eigenaarschap. De vraag kan ook gesteld worden gelet op het Collegeprogramma 2019-2022 Krimpenerwaard: duurzamer en vitaler en het Coalitieakkoord 2019-2022: Met ambitie samen verder! Zie het ER-doel: Meer ruimte door minder overbodige regels.

Het opnemen van particuliere bomen op de lijst vraagt een bepaalde inspanning van de gemeentelijke organisatie. Een aantal honderden dossiers moet worden aangelegd. Er is bezwaar mogelijk tegen het opnemen van een boom of bomen op de lijst, op welk bezwaar besloten moet worden. De keuze vraagt capaciteit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De beslissing over het opnemen van particulieren bomen op de Lijst Waardevolle bomen wordt genomen bij de behandeling van het raadsvoorstel over de Bomenverordening gemeente Krimpenerwaard 2023.

Bij deze notitie hoort een losse bijlage:
Beeldimpressie bomen (Monumentale bomen, Gedenkbomen, Waardevolle bomen, Hoofdstructuren).

Tabel: Criteria Waardevolle bomen en puntenscores

Criterium	Beschrijving	Score
Leeftijd	50-79 jaar > 80 jaar	5 pnt. 10 pnt.
Duurzaamheid	Snel groeiend Traag groeiend	0 pnt. 10 pnt.
Boomgrootte	3e grootte (< 8 meter) 2e grootte (8-15meter) 1e grootte (> 15 meter)	1 pnt. 2 pnt. 5 pnt.
Stamdiameter	De diameter op 1,30 m. is 50-99 cm De diameter op 1,30 m. is 100-124 cm De diameter op 1,30 m. is >125cm	1 pnt. 5 pnt. 10 pnt.
Zichtbaarheid	0-25% zichtbaar vanaf openbare weg 0-50% zichtbaar vanaf openbare weg, wel ondersteunend voor structuur 50-75% zichtbaar vanaf openbare weg 75-100% zichtbaar vanaf openbare weg	0 pnt. 2 pnt. 5 pnt. 10 pnt.
Groeiplaats	Ernstig belemmerd, groeiplaats met veel bebouwing of verharding Matig belemmerd, groeiplaats met beperking door bebouwing of bestrating Ongestoord, natuurlijke groeiplaats met goed doorwortelbare ruimte	-5 pnt. 0 pnt. 5 pnt.
Herkomst	Uitheems, komt van oorsprong niet in NL voor Inheems, komt van oorsprong in NL voor en dus karakteristiek voor het landschap	0 pnt. 5 pnt.
Dendrologie	Zeer algemeen, soort/cultivar is één van de meest voorkomende in omgeving Algemeen, soort/cultivar wordt regelmatig aangetroffen in omgeving Matig zeldzaam, soort/cultivar wordt niet vaak aangetroffen in omgeving Zeer zeldzaam, soort/cultivar wordt (vrijwel) nooit aangetroffen in omgeving	1 pnt. 3 pnt. 6 pnt. 10 pnt.
Habitus	Niet soorteigen, 'verminkte' boomvorm Soorteigen, niet vrij uitgroeiende verschijningsvorm Soorteigen, vrij uitgroeiende verschijningsvorm Karakteristieke verschijningsvorm	0 pnt. 5 pnt. 10 pnt.
Natuur	Lage bijdrage, geen holtes en <5 sterren bij ecologische ecosysteemdiensten[1] Hoge bijdrage, veel holtes of >5 sterren bij ecologische ecosysteemdiensten	1 pnt. 5 pnt.
Cultuurhistorie	Geen bijzondere cultuurhistorische waarde Streekeigen beplanting Bijzondere cultuurhistorische betekenis	0 pnt. 5 pnt. 10 pnt.
Klimaat& milieu	Weinig bijdrage ecosysteemdiensten, <7 sterren bij klimaat- en milieudiensten[2] Matige bijdrage ecosysteemdiensten, 7-15 sterren klimaat- en milieudiensten Hoge bijdrage ecosysteemdiensten, >15 sterren bij klimaat- en milieudiensten	0 pnt. 5 pnt. 10 pnt.

[1] Score wordt getoetst met Soortentabel Groen in de stad (J.A. Hiemstra, Groen in de stad: soortentabel, 2018, https://edepot.wur.nl/460540). Toetsing op nectarbron insecten, stuifmeelbron insecten, voedselbron vogels

[2] Score wordt getoetst met Soortentabel Groen in de stad.Toetsing op: beperken opwarming, interceptie neerslag, wegvangen fijnstof, wegvangen NOx, vastleggen CO_2